

Nové Bratrské Listy

z obsahu:

kázání – ...a vaše srdce se zaraduje

z dějin – Jan Augusta

unitas fratrum – naše společné poklady

zprávy ze seniorátu

církve – k válce na Ukrajině

nový zpěvník

*V každý čas se v Duchu svatém modlete a proste,
bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte
za všechny bratry.
(Ef 6,18)*

obsah

kázání	
...a vaše srdce se zaraduje (S. Slavka)	3
biblické a teologické studie	
Trpěl pod Pontským Pilátem (L. Rejchrt)	6
dějiny	
Jan Augusta (J. Halama)	11
unitas fratrum	
Synod EKP k válce (red)	13
Naše společné poklady	14
náš seniorát	
Den misijní provincie (Milena Kelly)	20
Co se děje v našich sborech (N. Běťáková)	22
Setkání sester (L. Bernardová)	23
z církvi	
Dopis SRC do Moskvy (red)	24
Vzpomínka na Desmonda Tutu (D. Zellweger)	25
Nový zpěvník	27
Jan Želivský (600 let)	

Nové Bratrské Listy

24. ročník (2022)

Vydává OCHRANOVSKÝ SBOR

při ČCE v Praze

Čajkovského 8, 130 00 Praha 3

mail redakce: halama@etf.cuni.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

*Milé čtenářky a čtenáři,
ani v nejhrošších snech by mne nena-
padlo, za jakých okolností budu psát úvod-
ník k letošnímu ročníku NBL.*

*Že se zlo znovu a znovu dostává k moci,
ovládá jednotlivé lidi i celé velké skupiny
a vede k nenávisti, násilí, vraždám a čemu
všemu, to známe z dějin i z bible. Ale že se
to stane takovým šíleným způsobem a kou-
sek za našimi hranicemi, je děsivé.*

*Ani jubilea, která na tyto týdny přípa-
dají, nejsou radostná, úmrtí Jana Augusty,
poprava Jana Želivského. Snad radostněj-
ší téma je nový zpěvník, který jsme před
vánoci dostali k užívání. Zkušenosti s ním
a názory na něj chceme letos postupně sdí-
let.*

*Zpátky k aktuální společenské situaci,
odráží se i v našem časopise, ve formě cír-
kevních reakcí a prohlášení.*

*Je to možná příležitost lépe pochopit
Dietricha Bonhoeffera, když se rozhodl
podpořit atentát na Hitlera. Samozřej-
mě se můžeme a máme modlit za pokoj
na tomto světě, ale zlu je nutno se vzepřít
i prakticky, nedávat mu volný prostor
a podmínky k šíření. S tím se právě nyní
naše evropská civilizace klopotně a tápavě
vyrovnává.*

*Bojovat proti zlu tak, aby to nebole-
lo, nejde. To nám zvětšují právě i blížící
se Velikonoce. Měli bychom s tím počítat
a nebát se obětí - mnozí z nás již to prak-
tikují. Ale oproti bezmoci a bezvýhodnosti
naší pozemské situace nám Velikonoce
připomínají i vzkříšení - Boží „konečné
řešení“.*

váš Jindřich Halama

Děkujeme za podporu pro náš časopis.

Číslo účtu 2900700247/2010

kázání

...a vaše srdce se zaraduje.

„Zanedlouho mě již nespátříte a zanedlouho mě opět uvidíte, protože odcházím k Otci.“ Někteří z jeho učedníků si mezi sebou řekli: „Co znamená to, co nám říká: ‚Zanedlouho mě nespátříte a opět zanedlouho mě uvidíte‘ a ‚Odcházím k Otci‘?“ Říkali: „Co znamená to, co říká: ‚Zanedlouho‘? Nevíme, co mluví.“ Ježíš poznal, že se ho na to chtěli ptát, a řekl jim: „Dohadujete se mezi sebou o tom, že jsem řekl: ‚Zanedlouho mě nespátříte a opět zanedlouho mě uvidíte‘? Amen, amen, pravím vám, vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat; vy budete zarmoucení, ale váš zármutek se změní v radost. Žena, když rodí, má zármutek, protože přišla její hodina; ale když porodí dítě, nevzpomíná již na soužení pro radost, že se na svět narodil člověk. Tak i vy nyní máte zármutek; opět vás však uvidím a vaše srdce se bude radovat a vaši radost vám nikdo nevezme. V té hodině se mě nebudete na nic ptát. Amen, amen, pravím vám: Jestliže o něco požádáte Otce v mém jménu, dá vám to.

(Jan 16: 16-23)

Bratři a sestry,

máme před sebou poměrně známý text. Pán Ježíš svým učedníkům naznačuje velkou změnu v jejich dosavadním společném životě. Je to vlastně pašijní text. Obyčejně se nad ním zamýšlíme z pohledu učedníků. Já bych dnes chtěl k tomuto pohledu přidat ještě další dva pohledy na tento text: pohled zahrnující celkové dílo Pána Ježíše pro naši spásu a pokus aktualizace do našeho života.

Nejdříve tedy ten tradiční z pohledu učedníků. Většina ze dvanácti učedníků byli rybáři z Galileje. Byli to prostí, nevzdělaní lidé. Avšak pozor, ne negramotní, uměli alespoň číst a druhá věc – znali Písma, to znamená jak Zákon, tak i Proroky a Žalmy. Tomu se každý Žid učil. Oni také očekávali Mesiáše a znali ta známá proctví o Jeho příchodu. Povolání učedníků nebylo tedy totéž, jako když někdo dnes „ze světa“ uvěří a stane se křesťanem – učedníkem Pána Ježíše. Oni očekávali Mesiáše se vším všudy a do toho přišlo to povolání Pánem Ježíšem. Učedníci postupně poznávali, samozřejmě ve víře, že tento Ježíš je tím očekávaným Mesiášem. A oni s ním mohou žít, s ním chodit – no, to je cosi úžasného! Jenže On jim začíná říkat cosi o utrpení, o odloučení – tomu jaksi nemohli rozumět, to se s tím tradičním židovským očekáváním Mesiáše nespojovalo.

Nyní, jak jsme četli, Pán Ježíš říká: „Zanedlouho mne již nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte.“ – Učedníci nerozuměli. My, křesťané, rozumíme! Je to přece jasné! Pán Ježíš měl být zatčen, ukřižován, pohřben – „nospátříte“ ... pak vzkříšen – „opět uzříte“ ... Jak tomu mohli nerozumět? Tak jednoduché! Nám je to jasné, pro-

tože víme to, co učedníci v té chvíli nevěděli. Máme-li jim více porozumět, musíme si to uvědomit.

Pán Ježíš již předtím několikrát upozorňoval učedníky na to, že musí trpět, být zavřen, zemřít. Ekumenický překlad Bible to pečlivě registruje, počítá a v nadpisech uvádí: „První předpověď utrpení“, druhá... třetí... (Matouš, Marek). Nerozuměli... My je možná podezíráme, že nechtěli rozumět, že nechtěli, aby se situace změnila, chtěli, aby to trvalo tak stále – chodit s Ježíšem...

Chci však připomenout dva učedníky, kteří nepatřili k užšímu výběru dvanácti. Známý příběh velikonoční neděle, kdy tito učedníci jdou z Jeruzaléma do Emaus. Dovídáme se tam o způsobu myšlení a uvažování tehdejších učedníků – „My jsme mysleli, my jsme se nadáli, že...“ Ale ještě jednu důležitou věc: Když se k nim připojil sám Pán Ježíš, tak čteme „jejich oči držány byly, aby jej nepoznali...“ Proč? Stejně se jim dal později poznat... Aby jim mohl vyložit Písma. Aby jejich víra byla založena na Písmech. Něco podobného bylo asi i s ostatními učedníky, když jim Pán Ježíš předpovídal svoje utrpení, smrt i vzkříšení, ano, i odchod k Otci. Důležitým prvkem bylo to znovu připamatování si slov Pána Ježíše: „Vždyť nám to říkal!“ Tento prvek se nám víckrát opakuje – předpověď a naplnění. Předpověď proto, aby, až se to stane, si vzpomněli, že to předpovězeno bylo. Porozumění tomu, co bylo předtím řečeno, když se to stalo. Tak i zde: učedníci tomu nerozuměli, až když byl Ježíš vzkříšen, tak tomu porozuměli. Důležitý prvek cesty víry. Spojitost minulého s přítomným i budoucím.

Nyní několik slov o tom pohledu na náš text, shrnujícím celkově dílo spasení. Pán Ježíš si z více učedníků vybral dvanáct – a ty nazval apoštoly. Z novozákonních knih se postupně dovídáme, že hlavním posláním apoštolů bylo dosvědčit Kristovo zmrtvýchvstání. To ovšem znamenalo, že Jej museli znát také jako živého. Museli jej znát, žít s ním, poznat, že byl Bohem poslán, být účastni jeho zatčení, souzení, odsouzení a smrti. Byli účastni mnohých znamení a zázraků – to vnímáme už jaksi automaticky. Bylo tam i to známé proměnění na hoře (i když tam nebyli všichni). Máme zaznamenáno i několik náznaků, jak apoštolové negativně ovlivňovali to dílo vykoupění. Například Petr vymlouval Pánu Ježíši cestu utrpení, nebo v Getsemanské zahradě tasil meč a chtěl zabránit zatčení...

Samozřejmě, nemohlo dojít ani k tomu, aby spolu s Ježíšem byli ukřižováni a zemřeli i oni – apoštolové. Technicky a právně to v té době nebylo nemožné.

Věrohodnost jejich svědectví by byla narušena také nejednotností. Náznaky zde byly – dohadování se, kdo z nich je největší. Nebo dva z nich chtěli mít lepší postavení, doslova posezení, v Božím království...

Možná si běžně ani neuvědomujeme, jak úzká cesta vedla k našemu spasení. Důležitější bylo, aby zůstali až do konce a přitom, aby sami nebyli zatčeni. Aby důvěřovali až do konce, avšak aby si neřikali: „To je dobře, Pán Ježíš to všechno zvládne, o nic nejde, jen taková epizodka s ukřižováním...“

Zdá se, že Jidáš si myslel, že se bude jednat jen o nějakou epizodku. Nebral do úvahy, že se jedná o smrtelně vážnou věc. Jako by nevěřil, že Pán Ježíš by mohl být odsouzen a popraven...

„Zanedlouho mě již nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte.“ Jinak to nešlo.

Pán Ježíš vzal vaše hříchy na sebe a to mu přineslo smrt. Prožil opuštění svým Otcem – v plnosti. Učedníci prožili, řekli bychom, jen slabý odvar tohoto opuštění – ale prožili ho. Se vším, co k tomu náleží. „Vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat...“ Aby evangelium o vzkříšení Pána Ježíše mohlo zaznít v plné síle a přesvědčivosti, museli apoštolové projít i tímto těžkým obdobím.

Třetí část – aktualizace pro nás. Pán Ježíš něco říká a učedníci nerozumějí. Není to nic výjimečného, když učitel něco říká a žáci, učedníci, nerozumí. Často to ovšem bývá tak, že přikyvují, jako by všemu rozuměli. V našem případě to však bylo tak, že nepřikyvovali, dokonce jeden druhému si řekli, že nerozumějí. A navíc: Pán Ježíš poznal, že nerozumějí – a i přesně čemu: „Zanedlouho mě již nespátříte.“ O to víc je překvapující, že jim to nějak nevysvětluje. Pokračuje dál tím známým způsobem jako předtím. Dál jim tedy řekl:

Vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat.

Vy budete mít zármutek, (ale nastane změna) – uvidíte mne opět a vaše srdce se zaraďuje...

Říci toto bylo důležitější než vysvětlování.

Bratři a sestry, jsou věci, kterými i my musíme projít. Nejsme v nich sami, ale nedají se obejít. Vysvětlovat, rozebírat předem, stanovovat taktiku – to nemá význam. Důležité jsou zásadní informace, které nás v těch situacích podrží. I my musíme projít tím, že jsme ztraceni, že naše situace je beznadějná, zoufalá – do toho pak může zasvítit světlo evangelia Ježíše Krista. Nechceme-li poznat sami sebe, vyhýbáme-li se tomu, Ježíš nám nebude drahý, naše křesťanství bude mdlé.

To další, co z našeho textu můžeme vidět, je, jak je to s teoretickými znalostmi a jak je to s praktickou zkušeností. Pán Ježíš říká: „Zanedlouho mne již nespátříte a zanedlouho mě opět uzříte.“ Učedníci slyšeli a pamatovali si, dokonce o tom uvažovali a mezi sebou mluvili. Ale až když tím prošli, tak porozuměli. Mohli si pak uvědomit, že Pán Ježíš měl pravdu, že On má všechno ve svých rukou.

Apoštol Petr po vzkříšení říká: „Pane, ty víš všechno...“

Byla období, kdy křesťané chtěli svou víru demonstrovat jak svému okolí, tak, možná ještě víc, sami sobě. Není potřeba takto postupovat. Bůh sám dává situace, ve kterých se naše víra tříbí. Zkoušky nejsou příjemné, – utrpení jakbysmet – ale výsledek: poznání, že ne my, ale On – Ježíš Kristus – nás drží a ospravedlňuje – to je velká věc.

Amen.

Svetozár Slavka

biblické a teologické studie

V roce 2012 vyšla v Kalichu poměrně objemná kniha (432 stran) faráře Ludka Rejcherta (1939 – 2019) „Věřím“, s podtitulem Výklad apoštolského vyznání víry. Je to výklad pozoruhodný, protože ke každému článku vyznání je uvedena řada krátkých výkladů biblických textů. Jako ukázkou dnes přinášíme výklady ke článku „trpěl pod Pontským Pilátem“.

Utrpení očekávání

Oheň jsem přišel uvrhnout na zemi, a jak si přeji, aby se už vznal! Křtem mám být pokřtěn, a jak je mi úzko, dokud se nedokoná! Myslíte, že jsem přišel dát zemi pokoj? Ne, pravím vám, ale rozdělení! (L 12,49-51)

Slova o ohni, jež Pán Ježíš chce vidět planout na celé zemi, čteme jenom u Lukáše, autora Skutků apoštolských. Ty nám svou 2. kapitolou vysvětlují, o jaký oheň jde. Je to oheň Ducha svatého, v němž není zkáza, ale život, pomoc a naděje pro člověka. Ježíš není žhář, který ničí, ale dárce a vysvoboditel. Oheň Božího slitování se však může na zemi vznítit, jen když se Ježíš bude křtít křtem utrpení a smrti. Musí nést jako přetěžké břímě vědomí, že na něm záleží spása celého světa. V tomto očekávání je už utrpení, předjímací Velký pátek.

Náš Pán trpí a je mu úzko, protože je všechno v sázce a všechno na něm spočívá. Ne však na nás. My nemůžeme svět zachránit, protože zachraňuje jen on. V něm se spása stala neodvolatelně. Je tak převratná, že stále čeří hladinu lidského myšlení a vráží se jako klín mezi lidi, až dosud sjednocené zplauňující povrchností pohledu.

Člověk – to zní hrdě

Ježíš vyšel ven s trnovou korunou na hlavě a v purpurovém plášti. Pilát jim řekl: „Hle, člověk!“ (J 19,5)

Římská kultura si nad jiné cenila stručnosti a jasnosti řeči. Nepochybně si ji osvojil i římský úředník Pilát – z jeho výpovědi o Ježíšovi nelze vypustit ani slabiku: „Aj, člověk!“ Zatímco Židé jsou svou obžalobou, že se činil Synem Božím, nevědomými svědky jeho božství, Pilát dosvědčuje jeho lidskou skutečnost, jeho historicitu, jeho vlastní poslání. Je svázán s námi, patří k nám a přijímá úděl, který se zdá někdy nad síly i nad možnosti, totiž být člověkem v pravém slova smyslu, být člověkem ve světě robotů a mechanizace života. Pilátova slova nás odkazují k jediné normě pravého lidství, jíž je Ježíš Kristus. Zní-li Gorkému slovo „člověk“ hrdě, pak křesťanu zní v souvislosti s odsouzeným a zneuctěným Božím Synem nadějně. Vždyť svět člověka, z něhož jde přechoasto strach, je zároveň světem toho, který se s námi spojil navěky.

Otázka první: co je pravda?

Pilát mu řekl: „Jsi tedy přece král?“ Ježíš mu odpověděl: „Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Pilát mu řekl: „Co je pravda?“ Po těch slovech vyšel opět k Židům a řekl jim: „Já na něm žádnou vinu nenalézám.“ (J 17,37-38)

Pilátova tragika netkví v jeho tázání, spíše v tom, že svou otázku pokládá za konečnou a nezodpověditelnou. Nevěří na odpověď a od Ježíše odchází. Jidáš končí zoufalstvím a sebevraždou. Pilát – noblesněji – pouze otazníkem. Při vnější rozdílnosti jsou si blízcí: v tom, že na konci slyšeli jenom sebe jako posledního rozhodčího.

Pravda, o níž přichází vydat svědectví Pán Ježíš, není názor, pojem či tvrzení. Je to Boží láska, která má jeho tvář; je to lidský hřích, který dostává podobu v našich slovech i jednání. V něm stojí před námi poslední pravda. Můžeme se její moci dozajista vymknout Pilátovým způsobem, můžeme ji zproblematizovat a zlehčit, ale pak už se stáváme hříčkou svého pochybujícího a výsměšného nitra. Ostatně římský prokurátor už způsobem, jak si otázku položil, odpověděl, že pravda je „něco“. Křesťan ví, že ve víře je pravda „někdo“, totiž Ježíš Kristus. Jemu se chceme podřizovat bez vytáček, protože jen on, Pravda, která je cestou i životem, vysvobozuje z každého příšeří lži a bezbožného i zbožného klamu.

Otázka druhá: koho propustit?

O svátcích měl vladař ve zvyku propouštět zástupu jednoho vězně, kterého si přáli. Tehdy tam měli pověstného vězně, jménem Barabáš. Když se zástupy shromáždily, řekl jim tedy Pilát: „Koho vám mám propustit, Barabáše, nebo Ježíše, zvaného Mesiáš?“ Věděl totiž, že mu ho vydali ze zášti.

Když seděl na soudné stolici, poslala k němu jeho žena se vzkazem: „Nezačinej si nic s tím spravedlivým! Dnes mě kvůli němu pronásledovaly zlé sny.“ Velekněží a starší však přiměli zástup, aby si vyžádali Barabáše, a Ježíše zahubili. Vladař jim řekl: „Koho vám z těch dvou mám propustit?“ Oni volali: „Barabáše!“ (Mt 27,15-21)

Pilát nepatří k Ježíšovým nepřátelům, kteří žádali jeho smrt. Když mu ještě manželka dává svým snem výstrahu, tím víc jej chce propustit. Bylo to v jeho pravomoci, ale měl strach z komplikací, které by mu jasné stanovisko mohlo způsobit. Proto se obrací – dvakrát – na lid, který, jak doufal, si vybere Ježíše, jehož pak propustí na základě běžně uplatňovaného velikonočního obyčeje. Snad tuto zodpovědnost přesunul na dav s bláhou nadějí, že v lidech zvítězí rozum a lepší já. Zvítězila touha po ukřížování.

Když jde o Ježíše, nemůžeme přesunout zodpovědnost na druhé, ani na církve či kazatele. Rozhodnutí musíme udělat sami. Je na nás určit, komu dáme přednost: Ježíši či Barabáši; je to naše právo a naše zodpovědnost přiznat se celým životem k evangeliu, či k něčemu jinému. Pilátovský problém musíme řešit znovu v nej-

různějších situacích dne, protože v podstatě se rozhodujeme buď pro Ježíše, nebo proti němu. U vědomí vážnosti takto pokračujícího Ježíšova příběhu v našem životě můžeme volat jen jednu prosbu: Pane, smiluj se nad námi!

Otázka třetí: Co s Ježíšem?

Pilát jim řekl: „Co tedy mám učinit s Ježíšem zvaným Mesiáš?“ Všichni volali: „Ukřižovat!“ Namítl jim: „Čeho se vlastně dopustil?“ Ale oni ještě víc křičeli: „Ukřižovat!“

Když Pilát viděl, že nic nepořídí, ale že pozdvižení je čím dál větší, omyl si ruce před očima zástupu a pravil: „Já nejsem vinen krví toho člověka; je to vaše věc.“ A všechnen lid mu odpověděl: „Krev jeho na nás a na naše děti!“ Tu jim propustil Barabáše, Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován. (Mt 17,22-26)

Tuto otázku si položil Pilát sám a sám ji zodpověděl. Ježíš je zbičován a odsouzen k ukřižování, Barabáš, který vraždil, je propuštěn na svobodu, aby v tom patrně pokračoval. Z celého evangelijního vyprávění lze soudit, že Pilátovi byl Ježíš spíš sympatický a že tomuto bědnému vězni byl římský prokurátor mecenášsky nakloněn. Ale to nestačí. Sympatie se velmi rychle hroutlí tlakem okolností či křikem těch, kteří jsou ve většině proti. Kdo se rozmýšlí, co s Ježíšem, kdo s ním není cele, kdo na něj nevsadil docela všechno, ten se může stát spolutvůrcem pašijí a nástrojem temnosti. Ježíš není šachová figurka, kterou můžeš tahat sem a tam a případně ji vyřadit ze hry. On je (a to Pilát opakuje) Mesiáš, Kristus, Zachránce mého života a jediná naděje, kterou člověk má. Kdo mi zůstane, když se jej zbavím?

Obhájce královského titulu

Pilát dal napsat nápis a připevnit jej na kříž. Stálo tam: Ježíš Nazaretský, král židovský. Ten nápis četlo mnoho Židů, neboť místo, kde byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města; byl napsán hebrejsky, latinsky a řecky. Židovští velekněží řekli Pilátovi: „Neměls psát židovský král, nýbrž vydával se za židovského krále.“ Pilát odpověděl: „Co jsem napsal, napsal jsem.“ (J 19,19-22)

Přirozená pýcha Řimana se vzbouřila, když mu Židé chtěli – a docela logicky – nápis s označením viny opravit. Cítili dobře, že nad hlavou Ukřižovaného jsou slova (dokonce ve třech řečech), která odsouzenci vlastně přiznávají to, co mu jednoznačně upřeli. Vždyť křičeli podbízivě a výhružně zároveň, že nemají krále, ale císaře. Pilát se v uražené pýše stává bezděčným obhájcem Ježíšova královského titulu. Co napsal, to zůstane – Ježíš je králem.

Je to víc než náhoda, spíš dotvrzení slova žalmu 76: I hněv člověka chváliti tě musí (v. 11). A právě tak je to i zvěst, že Pán Ježíš se nevzdal svého královského nároku nad těmi, kteří ho odmítají, odsuzují a křižují. Není králem jenom církve, ale celého světa. Na to nesmíme zapomenout nikdy a nikde.

Trpící zpívá

A on, který posvěcuje, i ti, kdo jsou posvěcováni, jsou z téhož Otce. Proto se nestydí nazývat je svými bratry, když říká: „Budu zvěstovat tvé jméno svým bratřím, uprostřed shromáždění tě budu chválit.“ (Žd 2,11-12)

Na kříži se Ježíš modlil slovy 22. žalmu, který začíná trýznivou otázkou: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? Z tohoto žalmu je převzat v našem oddílku epištoly k Židům verš, který říká ne už trpící, ale oslavený Pán: „Zvěstovati budu jméno tvé bratřím svým, uprostřed shromáždění prozpěvovati budu tobě.“ Tak to čteme v kralickém překladu.

V celém evangeliu máme jedinou zmínku o Ježíšově zpěvu. Po večeři zazpíval s učedníky chvalozpěv a vyšel na horu Olivetskou (Mt 26,30). Zde však je to mnohem výraznější: On prozpěvuje píseň uprostřed nás, kteří jsme jeho bratří, i když tak ubozí. Ježíšův zpěv o Božím slitování nad námi je tajemným pozadím chvalozpěvu církve. Protože zpívá s námi, strhuje nás do jásavé oslavy Boží. Začátek 22. žalmu vykřikl sám, aby už pro nikoho jiného neplatil, ale ten jásavý závěr zpívá s námi. Však jeho duch v církvi je vždycky duchem radosti a chvály.

Pilát slyšel svědectví

Bojuj dobrý boj víry, abys dosáhl věčného života, k němuž jsi byl povolán a k němuž ses přihlásil dobrým vyznáním před mnoha svědky. Vyzývám tě před Bohem, který dává všemu život, a Kristem Ježíšem, který vydal svědectví svým dobrým vyznáním před Pontiem Pilátem, abys bez poskvrny a výtky plnil své poslání až příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Jeho příchod zjeví v určený čas požehnaný a jediný vládce, Král králů a Pán pánů. On jediný je nesmrtelný a přebývá v nepřístupném světě; jeho nikdo z lidí neviděl a nemůže uvidět. Jemu patří čest a věčná moc. Amen. (1Tm 6,12-16)

Je to poslední zmínka o Pilátovi v Novém zákoně. Apoštol Pavel jej zmínil v povzbuzujících řádcích svého dopisu Timoteovi, mladému spolupracovníkovi v díle evangelia. Představitel římské moci slyšel od Ježíše „dobré vyznání“. Totéž slovo je užito i o Timoteově vyznání před mnoha svědky. Snad se jednalo o jeho křest, jemuž vždycky předcházelo vyznání víry. Pán Ježíš je však svým vyznáním před Pilátem stálou připomínkou cesty utrpení každému následovníku. Nemusí se sice vždycky otevřít ve stejné podobě, ale už sám „dobrý boj víry“ přináší těžkosti a komplikace života.

Tady se však nekončí. Náš Pán už nestojí před Pilátem, ale má slávu Pána pánů a Krále králů. Protože očekáváme příchod toho, který vstoupil na nebesa, jak si připomínáme s celou církví, není nám boj víry nesnesitelně těžkým závazkem. Máme se totiž stále na co těšit. Však on si pro nás přijde a my budeme vidět jeho tvář (Zj 22,4). Proto nám i tento výhled přivolává: Vytrvej!

Vysvobození z nejhorsího strachu

Protože sourozence spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž dábla, a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví. (Žd 2,14-15)

Strach před smrtí zná všechno, co dýchá. Lidská tvorba, umění tónů, barev, zvuků – to vše se ve svých nehlubších kořenech rodí z hrůzy před nebytím, již aspoň svým dílem chce člověk oslabit. Ze strachu ze smrti se z člověka může stát cynik; právě tak se v něm však může probudit zasutá rovina přirozené náboženskosti.

Dnešní krátký oddíl z epištoly Židům, jenž se soustřeďuje na význam vykupitelské smrti Pána Ježíše, nám přináší radost, že z toho všeho jsme jim vysvobozeni. Už starozákonní člověk se nejvíce hrozil toho, že smrtí bude odloučen od svého Boha, který vládne živým. Báł se, že zůstane sám. Ostatně hlubinný pocit samoty provází lidský odchod i podle nejnovějších lékařských poznatků o umírání. Kristus však přemohl moc smrti a bude s námi i tam, kam nevidíme – jako vítěz a dárce života.

Protože jsme jen lidé, budeme toto vysvobození muset znovu a znovu uchvacovat vírou. Ani tehdy z nás nebudou žádní nebojsové a o smrti sotva budeme mluvit lehce. Ale čím víc zijeme z Krista, tím lépe chápeme a spoluprožíváme jistotu té skutečnosti, jež se stala navzdory všem našim pocitům: Ježíš vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví (v. 15).

Trpěl, aby nám pomohl

Proto musil být ve všem jako jeho bratři, aby se stal veleknězem milosrdným a věrným v Boží službě a mohl tak smířit hříchy lidu. Protože sám prošel zkouškou utrpení, může pomoci těm, na které přicházejí zkoušky. (Žd 2,17-18)

Druhému můžeme opravdu porozumět jenom tehdy, když jsme prožili to, co on. Jenom když jsme měli bolesti, dovedeme se skutečně vcítit do bolesti trpícího. A to nám chce říct závěr 2. kapitoly listu Židům. Ježíš prožil všechno to, s čím se my setkáváme jen v dílčí, neúplné podobě zla, utrpení a zkoušek, aby nám rozuměl a aby nám také pomohl. V tom jsou křesťané od nejstarších dob zajedno, že utrpení Ježíše Krista nebylo náhodné či zbytečné (jak se dá označit leckteré utrpení naše), ale bylo smysluplné a zachraňující. Pokud z toho chceme udělat jasnou nauku, přesvědčivě vysvětlující, jak život muže, který trpěl pod Pontským Pilátem, je svázán s námi, protože nás smířil s Bohem, udusíme s největší pravděpodobností žár zvěsti. Tu máme nést v hořícím srdci dál. Kristus je zde, aby nám pomohl vítězně překonat zkoušky, protože sám v té nejtěžší obstál. Je věrný, i když jsme nevěrní, neboť se nám stal bratrem, který za námi stojí vždycky.

Jan Augusta (1500 – 1572)

13. ledna uplynulo 450 let od chvíle, kdy v Mladé Boleslavi zemřel bratrský biskup Jan Augusta, jedna z nejvýraznějších postav Jednoty bratrské. Proto se také Augustovi v našem časopise opakovaně věnujeme.

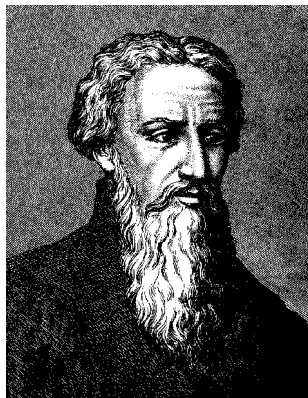
Připomeňme si, že v roce 2000, při pětistém výročí Augustova narození, jsme přinesli článek Ondřeje Macka: Jan Augusta theolog, pastýř a vězeň (NBL 2000/4, 4-11).

V roce 2003 jsme po celý ročník postupně otiskovali výňatky z Augustovy pastorační příručky *Umění práce díla Páně služebného*, v čísle 2003/1 pak najdete zasvěcenou předmluvu Josefa Smolíka s množstvím informací.

V roce 2018 vydala dr. Eliška Baťová knihu „Písně bratra Jana Augusty“ s podtitulem *Druhá tvář bratrské hymnografie*. Byl jsem pevně přesvědčen, že jsme o této knize psali, ale důkaz nenacházím. Pokud se ukáže, že referování o této pozoruhodné knize redakce zanedbala, napravíme to v letošním jubilejním roce.

A konečně vloni (2021/2) jsme přinesli ukázky z knihy o nově objevené postile Jana Augusty a jejím vztahu ke kázání v Jednotě (Tabita Landová: *O službě slova, víře a spasení*).

Tímto přehledným sepsáním dosavadních příspěvků o Janu Augustovi chceme zdůvodnit, proč nepřinášíme další článek o Janu Augustovi. Abychom však jeho výročí nenechali úplně bez příspěvku, přinášíme zápis z bratrského Nekrologia, knihy zemřelých bratrských kazatelů, vydané Josephem Fiedlerem ve Vídni roku 1863.

Léta Páně 1572. Měsíce ledna, 13. dne, umřel B. Jan Augusta v Boleslavi.

O tom muži bylo by mnoho co psáti, ale na tomto místě nenáleží, poněvadž jinde paměti těch věcí zapsány, ano i v paměti ještě živým zůstávají. Toliko toto nechť kratičce poznamenám.

Byl muž ten z Prahy rodem, syn nějakého Augusty kloboučníka, tam v Praze vychován pod náboženstvím České strany (*utrakvistické – pozn. red.*). Mládencem jsa pobožnosti pilen byl, a když se mu nelíbili kněží podobojí pro nepobožný život, počal Mikulášencův následovati, zvlášť když se na Tábor vandrem dostal.

Však přece kněží v radách užíval i svátosti od nich přijímal, až potom na radu jednoho z nich k Bratřím se obrátil a mezi Bratři přišel do Boleslavě. Léta Páně 1524,

léta věku svého též 24. A pobyv u B. Lukáše, dán byl na čas do Turnova a potom zase do Boleslavě se dostal.

Léta pak 1529 k ouřadu jáhenskému řízen, a na kněžství léta 1531 (v Brandýse), do Ouzké rady léta 1532. K prvotnosti mezi čtyři, aby byl jeden z nich (*biskupů – pozn red.*), léta 1537. V Benátkách, dvě míle od Boleslavě, nejprve byl zprávčím. Potom v Litomyšli několik let. Jak zpravoval, jaká kázání činival, psání mnohá vydával, známé mnohým jest. Až mezi tím pokušení zašla a zborové zzamykaní, léta 1547.

On se potom dostal léta Páně 1548 do vězení, na den svatého Marka z rozka-zu krále Ferdinanda jat a na hrad pražský dovezen. Tu zmučen, potom na Křivoklát vezen a tam opět dvakrát zmučen v roce, jedno po druhém. V kterémžto vězení 16 let seděl, potom Jednotě navrácen.

Mnohých zámutkův a trápení příčinou byl Jednotě, zvlášt předním osobám v radě, jakož v vězení jsa, tak potom na svobodě. Potom před smrtí asi na dvě léta skoro, neb málo mén, přišel na nemoci, až na klesnutí rukou, z čehož mu žádnými léky spomoženo býti nemohlo.

Potom z příčin hodných, i nemoci jeho, starostí a sešlostí, když i sám za to žádal, odpočinutí od prací a péče o Jednotu jemu dáno, až v tom potom život dokonal, léta a dne svrchu psaného. A na obecném krchově neb zahradě pochován v kostelíku, kdež páni Krajířové mají pohřeb, v jejich kaple při zdi položen.

V létech dvou a sedmdesáti bez kolikasi málo nedělí věku svého byl. Předivných, silných a neustálých myslí člověk, a přenesnadný pustiti to, což on usoudil a míti chtěl, skoč zhůru neb dolů.

Tolik bratrská kniha zemřelých, jejíž autor Augustovi nijak nelichotí, spíš vyzdvihuje kritické momenty, především že Augusta občas změnil svůj postoj a že byl mimořádně tvrdohlavý a přesvědčený o správnosti svého pohledu. Dodejme, že bez toho by sotva vydržel šestnáctileté vězení.

Bratří mu zazlívali obzvlášt jednání s utrakvisty o možném společném postupu nebo i spojení, která vedl po návratu mezi bratrské biskupy. Augusta však byl utrakvisty podveden a odmítnut, což bylo patrně jednou z příčin onoho prudkého zhoršení zdravotního stavu „před smrtí asi na dvě léta“, jak stojí výše v bratrském zápise.

Augustovi šlo jednoznačně o budoucnost Jednoty a českého evangelictví, pro to usilovně a dlouhodobě pracoval ze všech svých sil. Jestliže se s jinými členy vedení Jednoty dostával v posledních letech opakovaně do sporů, bylo to způsobeno tím, že měl jinou představu, jak by se mělo postupovat, a nechtěl se nechat přesvědčit, aby od ní upustil. Jeho spisy i jeho písně, které se dodnes zpívají, jsou dokladem jeho pevné a překvapivě i radostné víry.

J. Halama

unitas fratrum

Synod Evropské kontinentální provincie jednal v minulých dnech, formálně v Ochránově, ale fakticky stále ještě pod vlivem pandemie on-line. Mezi mnoha záležitostmi, o nichž jednal, je pochopitelně i nová válka v Evropě. Přijal k tomu následující prohlášení:

Slovo synodu k válce na Ukrajině

Zasedání synodu 2022 se koná pod vlivem právě nastalého vojenského napadení Ukrajiny Ruskem. V Evropě zuří válka. Lidé nesmyslně umírají, jsou vyháněni z domovů, infrastruktura celé země je ničena. To vše nechápeme, naplňuje nás to smutkem a velkými obavami. Základy demokracie, evropské bezpečnosti a mezinárodního soužití jsou otřeseny a ohroženy. Lidská práva i mezinárodní právo jsou pošlapávány.

Při zahajovacích bohoslužbách i v sobotu večer jsme obzvláště mysleli na lidi, kteří jsou tím přímo postiženi. Slyšeli jsme o starostech a obavách našich sester a bratří z Lotyšska, Estonska a Albánie, byli jsme ve spojení se sestrami a bratřími ze Švédska, Dánska, Německa, Nizozemí, Švýcarska a Velké Británie. Mysleli jsme i na naše sbory v Česku. Přímluvné modlitby za tuto situaci nás provázely celým synodním zasedáním.

Zvláště otřesné bylo svědectví tří žen ze Záporoží na Ukrajině, které jsou na útěku s průvodcem a čtyřmi dětmi a momentálně jsou ubytovány v Komenského domě v Ochránově. Rodiny s dětmi na útěku jsou i ve sborech v Chotěbuzi, Drážďanech, Niesky, Porýní a Zeistu. Děkujeme všem, kdo jsou ochotni přijímat lidi v nouzi, kdo pomáhají materiálními a peněžními dary. Všechny tyto věci jsou znamením naděje i naší víry v toho, který je nazván kníže pokoje.

Jako synod věříme a vyznáváme, že válka se protiví Boží vůli. Není to prostředek, jak řešit konflikty, jen uvrhne množství lidí do zkázy a bídy. Ježíš blahoslaví ty, kdo působí pokoj.

Připomínáme si silná slova proroka Micheáše: *Překují své meče na radlice, svá kopí na vinařské nože. Nebudou se již cvičit v boji.* V Ochránově se tato slova tiskla na textilní výrobky a působila v obou tehdejších německých státech. Protože jsou časy, kdy je nutno postavit se rozhodně proti násilí, držíme se naděje, která pro nás byla tak důležitá v časech studené války, že mír lze nastolit nakonec jedině bez použití zbraní.

Modlíme se za to, aby zbraně zmlkly a válka na Ukrajině byla zastavena.

Modlíme se za to, aby obyvatelstvo ve všech zemích mohlo žít beze strachu a bezpečně ve svých hranicích.

Modlíme se za to, aby lidé na útěku nacházeli bezpečná útočiště.

Modlíme se za to, aby se zdařily pokusy o vyjednávání a politika se nevrátila do kolejí studené války. Prosíme za politiky, kteří hledají cesty a prostředky, jak vzdorovat násilí.

Modlíme se za to, aby skončilo lidské utrpení, aby truchlící byli potěšeni a slzy vysušeny.

Čerpáme naději z modlitby Christopa Blumhardta (z 1. světové války) v německých Heslech ze 7. března 2022:

„Ať tvá ruka zůstává nad námi i nad národy, které spolu bojují. Ať přijde brzy čas, v němž vše napraviš a dáš na zemi svůj pokoj. Tvé království musí přijít a přijde, protože tvá vůle se musí stát a stane se na zemi, jako v nebi.“

Our Moravian Treasures (pokračování)

2.4 úřad biskupa

Unitas fratrum zastává trojí stupeň ordinace – diakon, presbyter a biskup (ve staré Jednotě jáhen, kněz a biskup či starší). Zvláště úřad biskupa je důležitým spojujícím prvkem v Jednotě:

„Biskup Unitas fratrum je konsekrován ke zvláštní kněžské pastorační službě jménem celé Jednoty a pro celou Jednotu. Úřad biskupa představuje živou jednotu církve a kontinuitu její služby, přestože Jednota neklade důraz na nějaké mechanické předávání apoštolské posloupnosti. Úřad a funkce biskupa jsou platné kdekoli v Jednotě jako celku (Církevní řád UF §687).

Biskupové jsou pověřeni úkolem modlit se za Jednotu a mohou být povoláni různými provinciemi, aby zprostředkovali při konfliktech. Uskutečňují se celocírkevní konference biskupů Jednoty k podporování víry, duchovního života, jednoty a učení Unitas fratrum (řád §688). Bratrské pojetí biskupského úřadu bude podrobněji rozebráno v části 5.4.

2.5 organizační struktura Unitas fratrum

Unity synod (dříve generální synod) reprezentuje církev jako celek a schází se každých sedm let. Stanovuje obecné principy a kontroluje ty fondy a podniky, které náleží celé mezinárodní Jednotě. Každá provincie volí tři své zástupce na tento synod.

Unity Board je mezinárodní rada UF, spravující její záležitosti mezi jednotlivými synody. Tvoří ji po jednom zástupci každé provincie a zasedá každé dva roky.

Exekutivní komise Unity Boardu má čtyři členy, z každého regionu, kde Jednota působí, po jednom (Evropa, severní Amerika, Karibská oblast, Afrika). V čele stojí prezident Unity Boardu. Úkolem Exekutivní komise je vyřizovat agendu uloženou Unity Boardem a rozhodovat v době mezi jeho zasedáními.

Unity Business Administrator je osoba pověřená organizací především mezi-národních setkávání UF, konferencí, zvláště práce Unity boardu, a komunikací mezi různými provinciemi a organizacemi v rámci UF.

2.6 společné projekty a činnosti

Na celocírkevní úrovni funguje v UF řada projektů a činností, následující výčet zahrnuje ty nejdůležitější současně.

2.6.1 Teologická komise UF (UCOT)

Mezinárodní komise pro rozhovory o teologických otázkách v Jednotě. Má osm členů, dva z každého regionu. Současná diskuse se týká především identity UF, vztahu jednoty a rozmanitosti, vlivu letničních a charismatických prvků aj.

2.6.2 Kancelář sester UF

Tato kancelář vznikla v roce 2011 na popud předcházejících synodů (2002 a 2009). Jejím posláním je koordinace a podpora aktivit sester v UF po celém světě (duchovní, finanční, materiální i vzdělávací), aby tak celé Jednotě připomínala potřebu změny ve vztahu k ženám: „Chceme, aby se všechny naše sestry zapojily a se sestrami z jiných zemí spolupracovaly pro dobro žen kdekoli.“

Kancelář sester poskytuje stipendia dívkám i ženám, pracuje na rezolucích a prohlášeních k situaci žen, zvláště v otázce násilí na ženách, podporuje podnikání sester mikropůjčkami, poskytuje informace a vzdělávání v otázkách zdraví a nemocí, rodičovských problémech, podporuje studium bible.

Více informací je na www.unitywomensdesk.org

2.6.3 Archiv UF

Archiv UF je oficiálním místem, kde se shromažďují doklady ze všech celocírkevních akcí UF. V Ochránově začali prakticky od první chvíle uchovávat doklady a záznamy o událostech v bratrském společenství, jako svědectví, co mezi nimi konal Bůh. Později vedli v Jednotě deníky každého sboru i každé misijní stanice. Zprávy se posílaly do Ochranova a byly vydávány pro všechny sbory, aby měli všichni informace o tom, co se kde v Jednotě děje. Všechny sbory Jednoty měly místní archivy, kde uchovávaly své dokumenty.

Centrální archiv UF byl založen již synodem 1764 a nejprve sídlil v Zeistu, v Nizozemí. Později byl přestěhován do Ochranova, kde jsou dnes všechny cenné dokumenty uchovávány v moderním archivním zařízení. Pro veřejnost je otevřena čítárna.

V archivu je uloženo množství rukopisů i tištěných knih a materiálů, ale i muzejních předmětů. Mezi nejdůležitější dokumenty patří oficiální seznam všech biskupů UF a dokumenty vztahující se k právnímu uznání UF. Je tu řada sbírek dokumentů z různých institucí UF, záznamy z Evropské kontinentální provincie, zprávy z misie, z bratrských škol, z podnikání, ale i hudební rukopisy. Jsou tu písemné dokumenty Zinzendorfovy rodiny, dokumenty o množství kazatelů Jednoty a desetitisíce autobiografických záznamů (životopisů) členů UF.

Archiv také shromažďuje oficiální publikace UF z celého světa, i publikace o UF. Každá provincie má poslat své oficiální publikace také do archivu. Zvláštní kolekci tvoří sbírka biblí, sbírka zpěvníků a kompletní sbírka Hesel. Jsou tu i cenné tisky staré Jednoty. Navíc je v archivu i sbírka obrazů, portrétů, tisků, map, fotografií a historických předmětů z misí UF.

Více informací je na www.archiv.ebu.de

2.6.4 Nadace UF (Moravian Church Foundation)

Nadace UF je fond patřící celé světové UF, zaměřený na podporu práce církve v provinciích i mimo ně, zvláště tam, kde nejsou pro práci dostatečné zdroje v provincii či regionu. Dlouhodobě je podporováno teologické vzdělávání všude v UF, zvláště v Surinamu. Vedle toho pak řada projektů na různých místech v rámci UF.

Příjmy fondu pocházejí především z dividend z podniků, které fond vlastní a které jsou umístěny většinou právě v Surinamu. Fond je řízen radou, jmenovanou Unity Boardem, se zastoupením jednotlivých regionů UF. Sídlo rady je v Amsterdamu.

Informace na www.mcfworld.com

2.6.5 Rada pro misii a rozvoj (Unity Mission and Development Board)

Rada pro misii a rozvoj vznikla jako nástupce dřívějšího orgánu New World Witness a má za úkol koordinovat a podporovat misie UF. Tvoří ji 12 členů ze všech regionů. Schází se nejméně každý druhý rok, aby posoudila vývoj na všech misijních polích UF, rozhodla o finanční podpoře z prostředků misijního fondu a koordinovala partnerství mezi jednotlivými misiemi, provinciemi a misijními agenturami.

2.7 Modlitební stráž Jednoty

Modlitební stráž je formou nepřetržitě přímlyvné modlitby, na níž se účastní všechny provincie i všechna misijní pole Jednoty bratrské. Rok je v kalendáři rozdělen na menší celky, které jsou jednotlivým provinciím přiděleny. Čas určený každé provincii je pak rozdělen mezi sbory. Tímto způsobem mají všichni členové Jednoty příležitost zapojit se do globálního řetězce modliteb za službu a potřeby Jednoty.

Některé provincie předkládají jako pomůcku pro modlitební stráž psané informace s připomenutím věcí, za něž se je třeba modlit. Je povzbuzující vědět, že se za Jednotu každý den, 24 hodin, nepřetržitě někdo někde modlí.

1. březen, jako den připomínající založení Jednoty v roce 1457, je ustanoven jako modlitební den celé UF. V tento den také všechny sbory Jednoty konají sbírku určenou na nějaký projekt sociální služby, který tak podpoří všechny provincie.

Dějiny

Původ modlitební stráže jde zpět až k počátkům Jednoty v Ochranově. Slavení památné večere Páně 13. srpna 1727 přivedlo Jednotu k přesvědčení, že Bůh má pro toto nově založené společenství zvláštní úkol. V následujících dnech se skupina probuzených mužů a žen rozhodla ustanovit „svatou stráž nad sborem“. Chtěli tak následovat biblické vybídnutí k neustálé modlitbě (1Te 5,17) a zaslíbení proroka Izajáše, že Bůh ustanoví strážce na hradbách Jeruzaléma, kteří nebudou mlčet ve dne ani v noci (Iz 62,6-7). V ochranovském deníku čteme: „V těchto dnech jsme uvažovali o tom, že pro sbor, který je ve svém raném dětství a kde se Satan může snadno prosadit, je potřebné neusnout ani ve dne, ani v noci, že se musíme bránit a držet nad sborem neustálou stráž. Proto jsme se rozhodli zapálit v našem městě dobrovolnou oběť, která bude hořet dnem i nocí.“

Během pár dní, do 25. srpna, se našlo dost sester a bratří ochotných jednu hodinu denně se modlit ve svém obydlí. Zpočátku to bylo nazýváno „hodinové modlitby“ (Stundengebet). A v každém nově založeném sboru byly zavedeny také tyto nepřetržité modlitby. Někdy bylo obtížné najít dost sester a bratří k této službě, občas byla jedna sestra či bratr pověřena modlitbami na celý den. Na modlitbách bylo možno se účastnit i během práce, a nebylo-li dost lidí pro modlitby, v noci někdy modlitby vynechali. Příliš přísnému zavádění povinností se vyhýbali.

Modlitební stráž fungovala docela pravidelně po desítky let, ale kolem roku 1800 se opakovaně ukazovalo, že mnoho sborů nedokáže najít dost lidí pro nepřetržité modlitby. 1825 se rozhodlo, že tradiční nepřetržité modlitby nebudou povinné pro všechny sbory. Mnohé sbory nahradily nepřetržitou modlitbu modlitebními skupinami, které se scházely jednou denně.

V roce 1957, při 500. výročí založení Jednoty bratrské, skupina sester z Ochranova navrhla obnovit nepřetržité modlitby v celé UF po dobu jubilejního roku. Bylo to v době, kdy se po 2. světové válce nově utvářelo mezinárodní společenství Jednoty a zvláště pro ty sbory Jednoty, které byly za železnou oponou, bylo velice důležité vědět, že jsou součástí širšího duchovního společenství. Návrh ochranovských sester byl v mnoha provinciích nadšeně přijat a na Unity synodu 1957 předložila návrh na obnovení modlitební stráže jižní Americká provincie. Byl jednomyslně přijat. Od té chvíle se modlitební stráž stala opět jedním z rysů duchovního života UF a důležitým spojujícím prvkem. Synod 1988 důležitost této zkušenosti potvrdil.

Je dobré poznamenat, že v poslední době tradici modlitební stráže objevily zvláště nové církve v Anglii a USA, které to nazývají modlitebním hnutím 7/24.

2.8 Hesla Jednoty bratrské

Hesla, krátké texty ze Starého a Nového zákona na každý den, jsou připravována v Ochranově a každoročně překládána do více než 50 jazyků po celém světě. Pro mnoho členů Jednoty je každodenní čtení „Hesel“ důležitou součástí jejich duchovního života. Je to jak výraz osobní zbožnosti, tak vyjádření sounáležitosti se všemi souvěrci po celém světě. Spojení textů z hebrejské bible s texty z Nového zákona je symbolem navazování naší křesťanské víry na víru Abrahamovu a na dějiny izraelského lidu.

Dějiny

Praxe každodenního čtení biblického textu jako „hesla“ sahá až do prvních dob Ochranova. Večerní pobožnosti obvykle vedl Zinzendorf a během této pobožnosti 3. května 1728 přečetl krátký úryvek z Písma, který si měli lidé zapamatovat a přemýšlet o něm nadcházející den. Pojmenoval to „heslo“ podle vojenské praxe, členové společenství se jím měli prokazovat, že patří k sobě.

Jak sbor rostl a večerních pobožností se nemohli účastnit všichni, byl ustanoven člověk, který ráno obešel osadu a v každém domě oznámil heslo na nadcházející den. První tištěné vydání Hesel vyšlo roku 1731, už jako čtení na celý rok. Zřejmě bylo určeno hlavně těm, kdo žili na jiných místech a chtěli zůstat s Ochranovem ve spojení.

Během svého života sestavoval Zinzendorf Hesla z příhodných úryvků Písma a zavedl i druhou řadu, známou jako „věroučný“ či „naučný“ text (Lehrtext). Po jeho smrti pokračovala v přípravě Hesel komise a postupně se ustálilo, že všechna Hesla byla vybrána losem ze starozákonních textů, zatímco z Nového zákona byly vybrány (již ne losem) druhé texty. Od konce 19. století je pravidlem, že novozákonní text je v určitém vztahu se starozákonním heslem. Od počátku bylo rovněž pravidlem, že na každý den byla vybrána sloka písně nebo modlitba.

Současná praxe

Losování starozákonních textů a následně vybírání novozákonních textů k nim se koná dosud v Ochranově, pro celou světovou Jednotu. Odtud jsou potom texty rozeslány do celého světa, do Jednoty i ekumenickým partnerům v jiných zemích. Protože se Hesla v každém jazyce připravují podle místních potřeb a podmínek, jejich podoba se mnohdy výrazně liší. Některá vydání mají pro každý den celou stránku, jiná mají několik dní na jedné straně a jsou mnohem menší a vhodná do kapsy. Někdy jsou to krásné svázané knížky, jindy jen rozmnožené a sešité brožurky.

Síla Hesel je v tom, že přinášejí biblické texty bez výkladů a ilustrací. Jak text promluví ke každému čtenáři, záleží na jejich situaci a porozumění. Proto se Hesla také dají použít mnoha různými způsoby při pobožnostech i studiu Písma.

Hesla Jednoty bratrské jsou v množství jazyků a výtisků možná nejpoužívanější bohoslužebnou pomůckou na světě – samozřejmě po bibli. Vytvářejí mezi křesťany

na různých kontinentech a v různých zemích neviditelné pouto, překračující bariéry vyznání, rasy, jazyka i politické příslušnosti. Tímto tichým způsobem uskutečňují ekumenickou službu v celém křesťanství, zatímco pro Jednotu jsou výrazem jejího vnitřního společenství.

2.9 Památné dny

Unitas fratrum uchovává vděčnou památku důležitých zkušeností s Boží milostí. Praxe památných dnů má počátky už v bibli, například svátek pesach jako připomenutí vyvedení z Egypta (Lv 23,5-8). Křesťanská církev má řadu důležitých svátků během roku, nejdůležitější Velikonoce a Svatodušní svátky. Unitas fratrum má řadu vlastních pamětihodných dní k připomenutí důležitých událostí v jejich dějinách.

1. březen	založení Jednoty bratrské 1457
3. květen	počátek Hesel Jednoty bratrské 1731
17. červen	založení Ochranova 1722
6. červenec	mučednická smrt Jana Husa 1415
13. srpen	duchovní probuzení v Ochranově 1727
17. srpen	probuzení mezi dětmi v Ochranově 1727
21. srpen	počátek misie UF 1732
13. listopad	vyhlášení Ježíše Krista vrchním starším Jednoty 1741

K jednotlivým výročím je možné najít podrobnější informace v této příručce, kromě příběhu 17. srpna. Proto jej představíme na tomto místě:

Po probuzení v ochranovském sboru 13. srpna 1727 nastalo probuzení i mezi dětmi. Začalo u Susanny Kühnel, jedenáctileté dívky. Matka jí zemřela před několika měsíci a na Susannu udělalo velký dojem, s jakou nadějí maminka smrt přijímala. Dívka se pravidelně modlívala a jednou večer při své modlitbě dostala jistotu o tom, že je spasena. Její rodina žila v sousedství sirotčince a Susanna měla s dětmi intenzivní kontakty. O svém prožitku jim opakovaně svědčila a řada dětí postupně prožila něco podobného. Proto byl později 17. srpen zařazen mezi památné dny, jako připomenutí duchovního probuzení mezi ochranovskými dětmi.

náš seniorát

Den Misijní provincie 5. března 2022 v Turnově

Jsem novou členkou sboru v Praze – Malešicích, proto jsem se zájmem navštívila tuto akci spolu s členkami našeho staršovstva Líbou Bernardovou, Evou Kejřovou a Alenou Vantovou, která pronesla přednášku o hraběti Zinzendorfovi, čímž jsme se přenesli v myslích do Ochranova a letošních oslav 300 let od jeho založení.

Toto velké téma vkusně a informativně prezentuje turnovský Sborový dopis 3/2022, který jsme měli v mnoha kopiích k dispozici. Úvodní pobožnost zahájil v 9:30 kazatel Ondřej Halama. Pohovořil o výročí založení Jednoty bratrské, připomínaném ve všech sborech na zeměkouli právě začátkem března. Tím jsme byli v myslích spojeni nejen se světem, s Ochranovem – Herrnhutem, tedy místem odkud misie vyšly, ale především s Kunvaldem!

V úvodu jsme zapěli píseň *Aj Pán kraluje, své obhajuje, z nového zpěvníku*. Když jsme později zpívali písně *Pane Ježíši Kriste, tys syn boží zajisté (258)* a *V sjití tomto pravme sobě, jaká radost v Páně domě (761)*, přítomní hudebníci krátce komentovali změny ohledně not a úprav písní, což si mnozí přítomní, včetně mne, se zájmem vyslechli. Nové zpěvníky jsou pro nás všechny velkou změnou!

Následovala přednáška sestry Mgr. Aleny Vantové nazvaná *M. L. Zinzendorf, Ochranov a rozšíření „Moravské církve“*. Hlavním tématem přednášky byl dobový kontext, který je nám dnes velice vzdálený, jak vyznělo z reakcí po skončení přednášky. Přednášející zdůraznila opakovaně, že hrabě Zinzendorf nebyl formálně vzdělaným teologem, působil jako právník, než se soustředil na vytvoření obnovené Jednoty bratrské a její misijní činnost. Vyslechli jsme výklad o různých kontaktech a vlivech, které Zinzendorfovo myšlení utvářely. O tom se po skončení přednášky rozvinula debata a byl zmíněn osud Kristiána Davida, vůdčí osobnosti Moravských exulantů a misionáře v zámoří.

Protože jsem lingvistka, zaujal mne jazykový projev přednášející ve slovenštině, bohužel komplikovaný místy nejasnou výslovností. Kvůli historickým pojmům z teologie bych byla uvítala písemné shrnutí přednášky, obdobné portrétu Kristiána Davida, který jsme si mohli přečíst ve výše zmíněném tur-

novském Sborovém dopise. Pro sestru Alenu by to jistě nebyl problém a snad ani pro jiné přednášející na dalších setkáních.

Účastníci byli přednáškou velice zaujati. Z historického tématu jsme byli vytrženi až úvodem k další části programu dne, který provedl opět kazatel Ondřej Halama. Energicky rozpočítal celé shromáždění do tří skupin, které vedli Nada Beťáková z Potštejna, Svetozár Slavka a Eva Kejřová. Ve skupinách jsme měli vést rozhovory na téma Ochranovská tradice – co pro nás a naše sbory znamená.

Rozhovory se dosti bystře rozproudily. Jejich výsledky stručně přednesli vedoucí skupin po obědě. Na debaty tedy byl dostatek času, skupiny seděly pospolu i během neformálního oběda, který velmi pěkně, spolu s nápoji a zákusky, zajistily turnovské sestry. Díky!

Byla jsem v první skupině a společně jsme hovořili o tradicích a symbolech: symbol beránka, ochranovská hvězda rozsvěcovaná na advent, hesla, modlitební stráž, setkání sester, biblické hodiny...

V debatě, která se rozproudila v plénu, jsem zmínila postavu Masaryka a jeho kontakty se vznikající Jednotou. Byl zmíněn pobyt Masaryka v Potštejně na dovolené.

Setkání pěkně uzavřela Hana Jalušková, kazatelka z Rovenska. Bohužel jsme končili už po 14 hodině, neboť se někteří bratři a sestry (zvláště z Potštejna a Kunvaldu) museli brzy vydat na složitou cestu domů.

Milena Kelly

účastníci seniorátního dne (jejich větší část) v turnovské modlitebně

Co se děje v našich sborech

Bratr redaktor nás vyzval, abychom napsali zprávy z našich sborů. Protože jsem nyní členkou sboru ČCE v Letohradě, chtěla bych se s vámi podělit o to, co se děje u nás.

Náš sbor je od 1. listopadu 2021 uprázdněný a hledá nového kazatele. Z toho vyplývá, že je volný farní byt a k němu dva pokoje pro hosty. Vlastně už prázdný není. Od vypuknutí války na Ukrajině přijímá uprchlíky ze Žitomiru. Jak k tomu došlo? Do letohradského sboru dochází už asi 5 let Larissa a Serhej právě z tohoto města. On vystudovaný strojní inženýr, ona učitelka hudby na akordeon. Hádejte, kde pracují teď? U stavu na tři směny v místní textilní továrně. Spolu s nimi začaly chodit do sboru další dvě paní. Hned po vypuknutí války nás Larissa požádala, zda by sbor mohl přijmout rodinu její kmotřenky s dvěma malými dětmi. Souhlasili jsme. A pak přijely další dvě rodiny. Tento týden dvě maminky s dětmi. Na polsko-ukrajinskou hranici pro ně jel už dvakrát Aleš. Vždy deset hodin cesty tam a stejnou dobu zpět. Není přece možné je odmítnout v situaci, kdy je Žitomir těžce bombardován. Je zničena nemocnice, škola, jejich kostel...

Jak pomoc probíhá prakticky? Výhodou je to, že tady už mají někoho z rodiny, nebo přátele. Ti se s nimi dorozumí, jedou s nimi na cizineckou policii. Na nás je praktická pomoc. Zajít s nimi k lékaři, vyzvednout léky, dovést děti a maminky do školy. Všem ušívá Lída, která shání postele, deky, povlečení a vše další potřebné. Posílá lidi ze sboru tam, kde jsou právě potřeba. Na faře už bydlí dvacet dospělých a dětí, celkem v šesti místnostech. Vaří si společně a děti si spolu hrají. Jedna nemocná paní se synkem bydlí po dobu izolace v rodině. Další dvě rodiny jsou připraveny přijmout uprchlíky, pokud bude opravdová nouze.

A jak to prožíváme my? Spojila se skupina bratří a sester, kteří jsou neustále ve styku a řeší operativně to, co je zrovna potřeba. Že jsme unaveni a občas nám „tečou“ nervy, je asi pochopitelné. Praktická pomoc nás spojuje i navzájem. Pomáhá nám překonávat bezmoc a zoufalství, které cítíme při sledování zpráv o válce. A také prožíváme malé zázraky. Včera se porouchala pračka a po výzvě na Fb byla do dvou hodin nová. Lidé jsou opravdu ochotni pomáhat. Jsem vděčná, že se jako sbor neobíráme jen sami sebou, ale že děláme to, k čemu nás vybízí náš Pán.

*Nada Běťáková
10. března 2022*

Práce sester v Ochránovském seniorátu:

Organizační kroužek sester vás srdečně zve na tradiční shromáždění

Setkání sester Ochránovského seniorátu při ČCE

místo konání : Ochránovský sbor Potštejn

termín : sobota 23. dubna 2022

začátek v 10.00 hod

Program

biblické zamyšlení

přednáška PhDr. Marie Rybářové

„Nové pohledy na starší generaci“

diskuse k přednášce

vyhlášení sbírky

přednáška s promítáním :

„Naše cestování po Islandu“ (manželé Běťákovi)

zprávy ze sborů Ochránovského seniorátu

Srdečně Vás zveme a těšíme se, že prožijeme pěkné společenství.

*za přípravný kroužek sester
L. Bernardová*

z církvi

K válce na Ukrajině, napadené Ruskem, se vyjádřila snad většina všech světových křesťanských církví s jasným požadavkem okamžitě tuto agresi zastavit. Do této chvíle (píši v neděli 6. března) se na stránkách moskevského patriarchátu objevila jen zpráva, že starosta Lvova v pondělí zakázal na území města činnost moskevského patriarchátu. Proč musí moskevský patriarchát působit ve Lvově, na to se můžeme ptát (Lvov je pravoslavný, jen s jiným patriarchou), ale plyne z toho, že až do ruské invaze to ukrajinské úřady nezakazovaly.

Jinak se moskevský patriarcha k válce nevyjadřuje, přijal v tomto týdnu papežského nuncia a čínského velvyslance, ale o čem hovořili, není známo. Informace se neposkytují.

Otiskujeme dopis, který poslal do Moskvy v týdnu generální sekretář SRC, takto pravoslavný kněz a profesor z Rumunska.

Kirill, Patriarcha Moskevský a celé Rusi
Ženeva, 2. března 2022

Vaše svatosti,

píši vám s velkou bolestí a pukajícím srdcem. Tragická situace na Ukrajině přináší strašné utrpení a ztráty na životech. Mnoho našich sester a bratří musí opouštět své domovy, především starých lidí, žen a dětí, aby si zachránili životy. Svět hledí s velkou starostí a očekává nějaké znamení naděje a pokojného řešení. Denně dostávám z různých částí světa dopisy od církví a věřících, kteří mě žádají, abych se na Vás obrátil kvůli zprostředkování a zastavení války a tohoto velkého utrpení. V této době beznaděje se mnozí obracejí k vám s očekáváním, že byste mohl přispět k naději na pokojné řešení.

Píši vám jako generální sekretář Světové rady církví a jako pravoslavný kněz. Prosim, pozvedněte svůj hlas na podporu našich trpících bratří a sester, z nichž většina jsou věřící pravoslavné církve.

Západní křesťané dnes slaví Popelční středu, den pokání a začátek postu. My, pravoslavní, budeme tuto neděli (6.3.) slavit Neděli odpuštění, kterou začíná naše postní období. Tyto důležité mezníky v našem liturgickém kalendáři nás volají k pokání, pokoji a smíření.

V době slavení těchto duchovních svátků Vám píši se starostí a synovskou úctou, abyste intervenoval u autorit a prostředkoval zastavení této války, krveprolití a utrpení a usiloval o dosažení míru rozhovory a jednáními.

V úctě Váš v Kristu

Rev. Prof. Dr Ioan Sauca

Generální sekretář Světové rady církví

Další komentář asi není třeba, jen se znovu ukazuje, že blud o tom, že by člověk byl nejprve příslušník národa, v tomto případě Rus, a teprve potom křesťan – a tudíž žádný křesťan, je v lidské hříšnosti asi nezničitelně zakořeněn.

(red)

O vánocích, 26. prosince, zemřel devadesátiletý jihoafrický arcibiskup anglikánské církve a mimo jiné laureát Nobelovy ceny míru, Desmond Tutu. Tuto velkou křesťanskou osobnost nám svou vzpomínkou přibližuje bratr Dieter Zellweger, prezident Ochranské misijní společnosti.

Osobní vzpomínka na arcibiskupa Desmonda Tutu (1931 – 2021)

Pro můj život a mou víru měli zvláštní důležitost tři lidé z Afriky. Theophilo Kisanji (biskup Jednoty), Julius Nyerere (Tanzanský prezident) a Desmond Tutu. Smutná zpráva o jeho smrti mě pohnula, abych s vámi sdílel zkušenost ze setkání s touto osobností v roce 1975.

Od roku 1974 jsem byl učitelem na teologickém semináři Jednoty v Chunya v Tanzánii. Patřili jsme do asociace teologických škol ve východní Africe a v roce 1975 jsme byli určeni já a kolega Nkaisule Nzowa, abychom se zúčastnili výročního zasedání této asociace.

Během zasedání jsme získali množství užitečných poznatků a podnětů pro naši práci, ale jeden z nich byl mimořádný. Přednášel nám předseda fondu teologického vzdělávání Světové rady církví, jakýsi Desmond Tutu. Nikdy předtím jsem o něm neslyšel, ale jeho přednáška byla tak působivá, že si ji pamatuji i po půl století.

První dojem byl, že k nám mluví člověk hluboce oddaný své věci, skvěle ji ovládá a předkládá ji s humorem a radostí. Připomněl nám, že jako učitelé teologie

neseme velkou odpovědnost, když vychováváme ty, kdo povedou rychle rostoucí křesťanské církve. Zdůraznil dva body:

1. Respektujte africkou spiritualitu! Zvláště kdo jste z Evropy, máte se na tomto poli co učit a může to být obohacením vašeho křesťanství.

2. Naučte studenty, aby četli bibli v jejím historickém kontextu, s použitím kritického biblického bádání. Nenechte se ovlivnit koloniálním rasistickým předsudkem, že Afričané jsou prosté mysli a měli by číst bibli tak jak je, bez analýzy jejího historického pozadí. Tutu nás upozornil, že fundamentalistické čtení bible, doslovné chápání textů, je často spojeno s autoritářskými postoji. Ale bible je kniha osvobozující, pro muže a ženy, kteří svůj rozum a mysl užívají beze strachu. Jeho přednáška na nás tak zapůsobila, že jsme se chtěli s přednášejícím setkat a položit mu některé otázky. Řekli nám, že odešel do svého pokoje a tak jsme udělali něco, co bych si dnes nedovolil. Zaklepali jsme na jeho dveře.

Přivítal nás sedě na posteli a zřejmě byl překvapen dvěma opovážlivými učiteli. Právě otevřel poštu a prozradil nám její obsah. Dostal dopis z Jihoafrické republiky, zda by byl ochoten vrátit se domů a stát se prvním černým děkanem anglikánské církve v JAR. To by se ale musel vzdát své práce v teologickém vzdělávání, kterou začal před dvěma lety.

Nepamatuji se, co jsme na to řekli, ale pamatuji se, že jsme vyjádřili lítost, kdyby měl přestat učit teologii.

Všichni víme, že povolání v onom roce přijal, stal se děkanem, později biskupem a arcibiskupem. Ale pořád zůstával učitelem, nejen pro studenty teologie, ale pro všechny křesťany v Jižní Africe i jinde.

Od té doby jsem ho nikdy nepotkal, slýchal jsem jeho projevy v televizi a ujišťoval se, že měl prorocký dar. Jeho slovo mohlo bolet, ale také uzdravovat rány. Odsuzoval politiku apartheidu a zbabělost těch církví, které se nechtěly zapojit do boje proti němu. Po osvobození se stal důležitým průvodcem Nelsona Mandely, ale nebál se promlouvat i proti korupci v jeho straně. Dovedl se rozzlobit, ale nikdy to nezrušilo jeho radostnost. Ti, kdo činí temné věci, tvrdil, jsou chmurní a ubozí. Ti, kdo bojují za pravdu a spravedlnost, jsou radostní a svobodní. To jsem se od něj naučil a budu si to vždy pamatovat.

Dieter Zellweger, leden 2022

nový zpěvník

V adventu byl v našich sborech dán do užívání nový evangelický zpěvník, na který většina z nás dychtivě čekala. Ve sborech jsme většinou už po léta užívali vedle starého „Bratrského zpěvníku“ (1954) i další zpěvníky a zpěvníčky, nejvíc asi Svítá a Dodatek k EZ, ale i jiné.

Náš starý zpěvník dosloužil fakticky v 90. letech, kdy sice měl vyjít nový, ale pro známé události k tomu nedošlo. Těch 30 let, o které starý zpěvník „přesluhuje“, je citelně znát.

Proto se jeden z minulých konventů, v době, kdy se nový evangelický zpěvník teprve připravoval, jednoznačně vyslovil pro jeho přijetí v našich sborech. Ovšem každý nový zpěvník přináší kromě změn i debaty, námitky, stížnosti, i jiné a horší reakce. Není důvod očekávat, že to tentokrát bude jinak. Prozradím soukromě, že sám střídavě brblám a kroutím hlavou nad tím, co se podle mne nepovedlo, a zase radostně zpívám a chválím, protože některé písně pokládám za velmi dobře upravené.

V letošních NBL chceme věnovat tuto rubriku reakcím na nový zpěvník. Reakcím všeho druhu, od obalu po obsah, kladným i záporným hodnocením a připomínkám, sdílení zkušeností, prostě čemukoli, co se týká nového zpěvníku.

A aby téma nebylo docela bez vodítek, a člověk nevěděl, odkud věc uchopit, zkusme se podívat a zamyslet třeba nad těmito otázkami:

- a) co mě (nás) v novém zpěvníku potěšilo?
- b) přišli jsme už na něco, co nám v něm schází?
- c) je v novém zpěvníku něco, co nás zarmoutilo nebo dokonce rozčílilo?

d) máme za těch deset či dvanáct týdnů už nějaké oblíbené písně, které bychom doporučili pozornosti ostatních?

Můžete k věci přistoupit samozřejmě jinak, tohle je jen pro případ, že byste nevěděli, jak začít. Na vaše reakce, ať dlouhé (jako příloha mailu) či krátké (klidně dvě věty, napsané přímo v mailu), bude redakce napjatě očekávat a pokusí se nic z nich neztratit a zařadit je do příštích čísel časopisu.

Premýšlejte, pište, ale hlavně, zpívejte! Pro pár písní, které se nám nelíbí, nebo nám chybí, není důvod zanevřít na spoustu nových i staronových krásných písní.

Na vaše psaní čeká Jindra Halama

Jan Želivský (? - 1422)

Když byl 9. března 1422, tedy právě před 600 lety, v nádvoří staroměstské radnice stát kněz Jan Želivský, znamenalo to především, že se Praha vzdala radikálního husitství a rozešla se s Tábořem, což do jisté míry vyústilo až do Lipanské bitvy o dvanáct let později.

Želivský byl ohnivý kazatel, pro nějž byl zásadní velký zápas Husův o pravdu a svobodu slova Božího. Na něj Želivský navazoval, jak ukazuje úryvek z jeho kázání:

Před Božím soudem bude se muset každý vykázat svou spravedlností. Petr zajisté ukáže Judsko, které obrátil, Pavel ukáže pohany, jimž byl věrným farářem, rozuměj Korintské, Galatské, Kolossenské, Soluňské, Filipské a Římany, Ondřej ukáže Achaiu, Jan ukáže Malou Asii, Tomáš Indii a, jak doufám, svatý Jan Hus ukáže Čechy. (květen 1419)

Želivský, o němž víme pramálo, jen to, že byl nějakou dobu v premonstrátském klášteře Želiv a do Prahy přišel zřejmě 1418 jako kněz, byl sice Husův následovník, ale výrazně radikálnější v očekávání i prosazování velkých změn ve společnosti. Svou dobu vnímal jako dobu poslední, v níž světské autority nemají první důležitost. I ony se musí sklonit před Božím slovem.

Petr, učedník Ježíše Krista, chtěje nás přivésti k pravidlu Pána Ježíše, praví: Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v čas navštívení (Petrova 5,6). Pod mocnou ruku Boží, praví, nikoli pod mocnou ruku papeže nebo nějakého krále... Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, nikoli pod ruku jakéhokoli tyрана. V ruce Boží jsou požehnání, v rukou tyranů jsou zlořečení. (červenec 1419)

Skutečnost, že vedl velkou demonstraci pražského lidu, která skončila defenestrací z Novoměstské radnice (30. 7. 1419), je všeobecně známa. Hned poté hrál hlavní roli ve výměně radních a vytvoření nové, radikální správy Nového Města. Jeho role při obraně Prahy a spolupráce s Janem Žižkou v letech 1420 a 1421 způsobila, že ho konzervativní Pražané srdečně nenáviděli. Sotva byla hrozba odvrácena a táborští z Prahy na začátku roku 1422 odjeli, konzervativci znovu obsadili staroměstskou radnici, pozvali Želivského k jednání, ale místo toho jej hanebně popravili.

Želivský zemřel klidně, chápal svou smrt ostatně jako antikristovské pronásledování spravedlivého a čekal velmi brzy druhý příchod Kristův. Čechům přitom dával zvláštní důležitost, což ukazuje jiný úryvek z jeho kázání:

Kdyby kněží a všichni mistři říkali lidu slovo Boží, nikoli slova lidí, lid by uvěřil a neváhal by se pokořit. Pak by se naplnil výrok: Amen, pravím vám, jsou někteří ze stojících tuto, kteříž neokusí smrti, až i uzří Syna člověka, přicházejícího v království svém (Matouš 16,28). O to se modlíme: Přijď království tvé (Matouš 6,10). Ó, věrný Kriste, kéž bychom neokusili smrti, dokud neuzříme Syna člověka přicházejícího v království svém nejprve v Čechách, potom v celé církvi. (červen 1419)

red